

FIȘA DISCIPLINEI

Romanul modern (B)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Literatură Comparată
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Literatură universală și comparată/ Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Romanul modern (B) (în limba română) Modern Novel (B) (in Romanian)				Codul disciplinei	LLK5213	
2.2. Titularul activităților de curs			Lect. dr. Adriana Stan					
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic			Lect. dr. Adriana Stan					
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	V	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					13
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					56
3.8. Total ore pe semestru					98
3.9. Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs, proiector, tablă, acces la internet
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	Sală de seminar, proiector, tablă, acces la internet

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<p>C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate</p> <p>C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba engleză</p> <p>C3 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii engleze și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală.</p> <p>C4 Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință</p> <p>C5 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii moderne B și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală</p> <p>C6 Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință B</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice</p> <p>CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Însușirea unor cunoștințe despre poetica romanului modern și imaginarul modernității.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Studiul unor tematici fundamentale ale modernității culturale și estetice. Însușirea unor noțiuni cu privire la tehnicile narative și tipologiile moderniste de personaje. Cartografierea modernismului european și nord-american (centre culturale, influență, circulație, diseminare). Exersarea și completarea cunoștințelor de literatură universală și comparată, teoria literaturii, filosofie, sociologie, istorie și antropologie. Dezvoltarea competențelor gândirii umaniste și ale scrisului argumentativ. Însușirea și nuanțarea unor modalități de abordare a literaturii. Însușirea unui limbaj critic corect. Cultivarea diferenței de opinii și a civilizației dialogului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv. Modernitate/modernism. Epuizarea paradigmei realist-		Calendarul se stabilește în fiecare semestru conform

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

pozitiviste. Cum periodizăm modernismul.		orarului, după un program săptămânal de 2 ore de curs și 1 de seminar. Tematica de curs este orientativă, repartizarea temelor pe săptămâni ținând cont de condițiile concrete de lucru. Titularul de curs își rezervă dreptul de a modifica și de a actualiza elemente de conținut și tematică în raport cu prezenta fișă, cu cel puțin două săptămâni înainte de cursul vizat de respectivele modificări
2. <i>Perspectivismul narativ</i> și imaginea fluidă despre subiectivitate. Relativism științific (fizică, psihologie: Einstein, Heisenberg, James). Reconversia modernistă a Bildungsromanului. Primele curente în modernismul narativ britanic: <i>estetismul</i> , <i>impresionismul</i> .		
3. Limbajul interiorității - influența lui Henri Bergson. Deconstrucția omnișcenței și evoluția <i>discursului indirect liber</i> de la Jane Austen la Henry James. Începutul secolului 20: direcția <i>interiorizantă</i> surclasează direcția <i>colectivistă</i> . De la modelul <i>asimilaționist</i> la modelul <i>alienării</i> .		
4. Modernismul poetic francez și reacția anti-romanesacă. Monologul interior și deconstrucția realismului clasic: E. Dujardin și G. Apollinaire. Marcel Proust: discursul conștiinței – conștiința artistului – artisticizarea contingentului – mitul modernist al operei de artă totale. André Gide – critica moralității represive creștine (influențe: Nietzsche, Dostoievski) și „scriitura grad zero” (filiație Camus – Nouveau Roman – Barthes).	Conversația euristică; analiza de text; expunerea; prelegerea.	
5. Dincolo de centrul canonic occidental al modernismului narativ: romanul rus între realism și modernism: Tolstoi, Turgheniev, Dostoievski. Format realist și polifonie. Univers social pre-capitalist și structură modernă a personajului. Impactul traducerii romanului realist rus în literatura occidentală (Franța, Marea Britanie) – cuplare la cursul modernismului european.		
6. Modernismul narativ central-european: încadrarea simbolică a problemelor individului; registru parabolic care adresează camuflat probleme istorice; societăți opresive. Scepticism față de raționalitatea carteziană și unitatea sinelui rațional: Schopenhauer, Nietzsche, Mach, Freud, Jung. Productivitatea regională a romantismului și a Bildungsromanului. Marile romane ale lui Thomas Mann și critica raționalității burgheze.		
7. Romanul nord-american la începutul secolului 20. William Faulkner: conflictul rasial și suspendarea soluției narative (romanul-enigmă); multiperspectivism; lume agrară, premodernă, tribală – reinventarea modernistă a romanului rural.		

Vitalitatea realismului în literatura nord-americană: ethosul aspirațional middle-class și popularitatea romanului social; realismul revizionist; realismul leftist post-Depresia Economică.		
8. Privire sintetică asupra romanului modernist de până la cel de-Al Doilea Război Mondial (structuri narative, imaginar, practici): 1). Reacția anti-mimetică (de tip impresionist sau expresionist). 2) Imaginarea modernistă a universului social: fragmentarea vieții sociale moderne (Durkheim, Marx, Weber). 3). Constituirea unei comunități artistice transnaționale: rolul exilului în modernism, mitul autonomiei artistului. Scriitorul modernist ca cetățean global și eurocentrismul hărții globale a modernismului: cazul Joyce.		
9. Modernitate – discurs colonial – discurs rasial. Postcolonialismul – contradiscurs al modernității, critica imperialismului european. Istoricul problemei în romanul modern: exotizarea non-europeanului (victorianism); ambivalența perspectivei (modernismul britanic); lipsa vocii narative (existențialismul francez).		
10. Romanul postcolonial postbelic. Rescriere istoriografică, agenda anti-imperialistă, miza reconstrucției identitare. Formule și etape: a) recuperarea formatului realist, tehnici ale povestirii orale, rescrierea istoriei comunității colonizate (Chinua Achebe); b) criza metafictională, suspiciunea față de structurile identitare fixe (naționaliste), experimentalism narativ (Salman Rushdie).		
11. Realismul magic latino-american – context postcolonial/decolonial. Modernitate incompletă: capitalism implementat colonial și structuri precapitaliste; distribuția inegală global a modernității. Recuperarea unor viziuni despre lume și a unor modalități culturale non-occidentale.		
12. Critica eurocentrismului în romanul realist-magic: perspectiva etnografică asupra culturii indigene, deconstrucția raționalismului, hibridizarea registrelor (Borges, Carpentier, Marquez). Funcție nostalgică (culturi premoderne) și funcție critică (proiectul modernității occidentale). Filiații în romanul european. Exportabilitate		

și impact global al formulei realist-magice.		
13. Romanul occidental postbelic. Epuizarea paradigmei moderniste: John Barth, <i>Literatura epuizării</i> (1967). Contextul Războiului Rece și al contraculturii nord-americane. Declinul metanarațiunilor (Lyotard), avansul consumerismului, cultura de masă, audio-vizualul, societatea simulacrelor (Baudrillard). Principii ale paradigmei postmoderne. Producerea textului, actul lecturii, statutul autorului. <i>Moartea autorului</i> (R. Barthes) și metaficțiunea.		
14. Concluzii, recapitulări		
Bibliografie: Auerbach, Erich, <i>Mimesis. Reprezentarea realității în literatura occidentală</i> , traducere de I. Negoitescu, Iași, Polirom, 2000. Berman, Jessica, <i>Modernist Commitments: Ethics, Politics, and Transnational Modernism</i> , New York, Columbia University Press, 2011. Booth, Wayne C., <i>Retorica romanului</i> , traducere de Alina Clej și Ștefan Stoenescu, București, Univers, 1976. Casanova, Pascale, <i>Republica mondială a literelor</i> , traducere de Cristina Bîzu, București, Art, 2016. Călinescu, Matei, <i>Cinci fețe ale modernității. Modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism</i> , traducere de Tatiana Pătrulescu și Radu Țurcanu, postfață de Mircea Martin, Iași, Polirom, 2005. Moretti, Franco (ed.), <i>The Novel. Volume 1. History, Geography and Culture</i> , Princeton University Press, 2006. Giddens, Antony, <i>Consecințele modernității</i> , traducere de Sanda Berce, București, Univers, 2000. Pavel, Toma, <i>Gândirea romanului</i> , traducere de Mihaela Mancaș, București, Humanitas, 2003. Petrescu, Liviu, <i>Poetica postmodernismului</i> , Pitești, Paralela 45, 2003. Saïd, Edward W., <i>Orientalism</i> , traducere de Doina Lică și Ana Andreescu, București, Art, 2018.		
8.2 Seminar / curs practic	Metode de predare	Observații
1. Franco Moretti, „A Serious Century”, în Franco Moretti (ed.), <i>The Novel. Volume 1. History, Geography and Culture</i> , Princeton University Press, 2006, pp. 364-400.	Participare activă; Analiză hermeneutică pe texte	Este obligatoriu ca lectura să fie deja finalizată la momentul susținerii seminarului. Titularul de seminar își rezervă dreptul de a modifica și de a actualiza elemente de conținut și tematică în raport cu prezenta fișă, cu cel puțin două săptămâni înainte de seminarul vizat de respectivele modificări.
2. James Joyce, <i>Portretul artistului în tinerețe</i>		
3. Virginia Woolf, <i>Doamna Dalloway</i>		
4. Franz Kafka, <i>Procesul</i>		
5. Albert Camus, <i>Străinul</i>		
6. Chinua Achebe, <i>O lume se destramă</i>		
7. Gabriel Garcia Marquez, <i>Un veac de singurătate</i>		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

- Tematica este elaborată pe baza bibliografiei internaționale a domeniului;
- Cadrul didactic are doctoratul în domeniul filologie;
- În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu Inspectoratul Județean Cluj, Inspectoratul Județean Alba, Primăria Cluj-Napoca, Institutul Cultural Francez, Librăria Book Corner, Librăria Bookstory, Revista Steaua, Colegiul Național Gheorghe Șincai, Liceul Internațional de Informatică, Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Departamentul de Educație Medicală, USAMV, școlile Spectrum și Montessori.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Identificarea și definirea corectă a conceptelor și teoriilor studiate	Lucrare scrisă în sesiunea legală, cu o componentă de verificare a cunoștințelor și una de interpretare	50%
	Utilizarea unui limbaj științific corect.		
10.5 Seminar / curs practic	Identificarea corectă a particularităților textelor studiate	Lucrare scrisă în sesiunea legală, cu o componentă de verificare a cunoștințelor și una de interpretare	30%
	Aptitudinea de a aborda un text.	Evaluare pe parcurs	20%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Media finală se obține cumulativ din punctaje care însumează maximum 100, conform ponderilor de mai sus. Pentru promovare, studentul trebuie să acumuleze o sumă de cel puțin 45 de puncte (atât în sesiunea de examene, cât și în cea de restanțe). Pentru cazurile speciale (suprapuneri de cursuri, cazuri medicale etc.), jumătate din punctajul pentru activitate poate fi compensat prin alt tip de sarcină științifică, ale cărei detalii li se specifică studenților în cauză în momentul solicitării. Studenții au obligația de a semna și de a documenta de la începutul semestrului astfel de cazuri, pentru a solicita la timp sarcina compensatorie. <p>Utilizarea instrumentelor de inteligență artificială, atât în timpul semestrului, cât și pentru evaluare, pentru a elabora idei sau a formula discurs, este permisă doar cu acordul cadrului didactic și cu menționarea explicită a surselor. Utilizarea neautorizată a inteligenței artificiale constituie plagiat. Conform regulamentelor UBB, plagiatul, în orice formă, atrage exmatricularea studentului.</p>			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
--	--

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data completării:
18.02.2025

Numele și semnătura titularului de curs

Adriana STAN

Semnătura titularului de seminar/
curs practic

Data avizării în Departament:
20.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament

Laura T. ILEA

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului